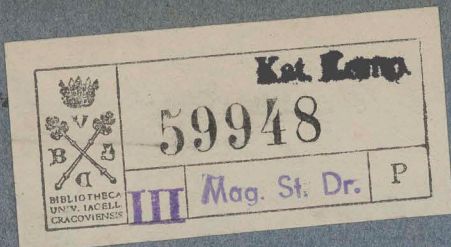

Historia

Teol. 4070

*Benedicti Papae XIV. Epistola secunda encyclica ad
Primateum, Archiepiscopos et Episcopos Regni
Poloniae de dispensationibus matrimonialibus.
Romae. 1748.*

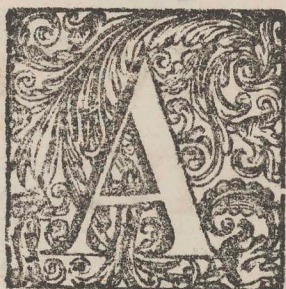
SA

H

BENEDICTUS P A P A XIV.

Venerabilis Frater salutē & Apostolicā Benedictionē.

AD tuas manus pervenisse speramus Epistolam nostram Encyclicam datam die 29. superioris mensis Junij de Dispensationib9, quas pro contrahendo Matrimonio intrā gradus jure prohibitos hæreticis Conjugibus concessisse, Apostolicæ Sedis Ministri falsò insimulabantur. Attamen hanc aliam rursus ad te mittere cogimur; cùm enim res, unde falsus ille rumor exortus est, in apertum educta sit, eamque omnibus notam fieri oporteat, ex Nostri ad eam animadversionibus alij proficere, meliùsque in posterum, quæ agenda sunt, constituere poterunt.

Episcopus quidam istius Poloniæ Regni duobus Lutheranis Conjugibus, qui in secundo affinitatis gradu inter se conjuncti erant, contrahendi matrimonij facultatem dedit. Rogatus, quo jure id fecisset, an uti executor alicujus dispensationis, quæ concessa fuisset vel à Nostra Dataria, vel Pœnitentiaria, vel à Sancto Inquisitionis Officio; namque hæc viæ sunt, quibus hujusmodi dispensationes à Sede Apostolica expediri consueverunt; nullas se accepisse ingenuè fassus est; sed fecisse eâ generali potestate respondit, quam sibi, uti Episcopo in remotis degenti, Sedes Apostolica elargita est, factumque suum excusavit more recepto suæ Diœcesis, & Prædecessorum suorum consuetudine. Addidit etiam, ad id faciendum adductum fuisse spe, quam ipsi dederunt Conjuges, quamprimum ad Fidem Catholicam se conversuros; quod si intra debitum tempus minimè adimplerent, se vi eos adigendi, cohabitatione prohibitâ, potestatem habere.

Ut ab hujusmodi narrationis serie minimè discedamus, in primis id compertum est, è nostris Tribunalibus dispensationem super impedimento affinitatis pro contrahendo matrimonio inter duos hæreticos neutiquam emanasse. Episcopus est, qui concessit, affirmatque, fecisse vi generalis cujusdam facultatis, quam Sedes Apostolica impertiri consuevit Episcopis, qui extra Europam, vel in remotis Europæ partib9 constituti sunt. At quid dicendum esset, si facultas, de qua agitur, dispensandi in secundo gradu, non cõprehenderet matrimonia inter hæreticos contrahenda?

Et quidem res ita se habet: etenim facultates, quæ dantur Europæ Episcopis, qui in dominio Catholicorum Principū positi sunt, in hæc verba conceptæ sunt: *Dispensandi in tertio, & quarto simplici, & mixto tantum cum pauperibus in contrahendis: in contractis verò, cum hæreticis conversis, etiã in secundo simplici, & mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum, & in his casibus prolem susceptam declarandi legitimam.*

Prætereundum ducimus, in dispensatione, de qua agimus, & quæ ab Episcopo concessa, & à Nobis lecta est, nullibi ab ipso

expressum fuisse, quod dispensationē impertiebatur ex vi Apostolicæ facultatis; hac enim declaratione omisâ, actus nullus, ac irritus efficitur, ut in earumdem facultatum formula aperte statuitur: *Et in dispensationibus hujusmodi declaretur expressè, illas concedi tamquam à Sedis Apostolicæ Delegato: ad quem effectum etiam tenor hujusmodi facultatum inseratur cum expressione temporis, ad quod fuerint concessæ; alias nullæ sint: sed id solum sciscitabimur, ubi nam contineatur facultas dispensandi in secundo gradu? Certè Nobis respondetur, in verbis illis paulò ante laudatis: etiam in secundo simplici, Et mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum.* Nos statim reponemus, ante ea verba hæc alia occurrere: *In contractis verò, cū hæreticis conversis &c.* Et ideo, cū facultates limitatæ sint ad Matrimonia contracta, non autè contrahenda; ad hæreticos conversos, non autem ad eos, qui se convertendi spem faciunt: Sanè unusquisque facili negotio, ic̄tuque, uti dicitur, oculi dignoscere poterit facultatis abusum in concessione dispensationis, quæ, ut diximus, in causâ fuit, cur sinister rumor, & popularis obrectatio adversus Apostolicæ Sedis Ministros suscitaretur.

Degunt quibusdam in locis istarum Regionum Catholici cum Hæreticis mixti; palàm inter se Matrimonia contrahunt; & nemo est, qui contrahentes corripiat, & puniat, aut illis advesetur. Hoc autem posito, qui fieri potest, ut hinc colligatur dispensationis concessio super aliquo impedimento in hujusmodi Matrimonijs inter Catholicum, & Hæreticum, & multo magis inter duos Hæreticos, ut in specie, de qua agitur, contigit? Tolerat quidem in aliquibus locis Apostolica Sedes Matrimonia inter Catholicum, & Hæreticam, vel Hæreticum, & Catholicam, cū nequeat impedire; & Ecclesiasticâ quadam prudentiâ, ne majora mala enascantur, dissimulat, ac tacet. At, quod Apostolicæ Sedis auctoritate gratiosâ in hisce Matrimonijs dispensatio super gradu, aut alio impedimento concedatur, fieri nunquam potest, nisi præcedat hæresis abjuratio, juxtâ ejusdem Sedis Apostolicæ disciplinam à Nobis in precedenti Epistola expositam, & juxtâ recensita concessæ facultatis verba.

Sed respondetur: ab anterioribus Episcopis, qui easdē facultates iisdem verbis conscriptas habebant, quibus conceptæ sunt illæ, de quibus quæstio est, id peractum fuisse. Nos ignoramus, quid egerint Episcopi Prædecessores; id solum Nobis compertum est, quod, si dispensaverunt in Matrimonio non contracto, sed contrahendo, in Matrimonio inter duos adhuc in hæresi permanentes, perperam, ac malè egerunt, grave admiserunt peccatum, multorumq; malorū reos se fecerunt, quia facultates eis concessas attento animo non considerarunt, ex quibus, veluti ex fonte, omnis delegata auctoritas dimanat.

At Nobis reponitur: quidquid factum est, ideo factum, quia Conjuges suam conversionem polliciti sunt. Id autem, an verum sit, paulo post videbimus. Interea ponatur, revera Conjuges id promississe: quæritur, cū facultas à Sede Apostolica concessa præscribat, ut dispensetur in secundo gradu cum Hæreticis jam conversis, quomodo Episcopus arbitratus sit, eâ se uti posse in dispensando, non cum hæreticis jam conversis sed cum ijs qui solummodo conversionem promiserant; cūque Sedes Apostolica hujusmodi dispensationes, nisi conversione jam factâ, ut latè in nostra pri-

ma Epistola Encyclica demonstratum est, concedere non soleat; quæritur iterum, quomodo ejus Delegatus in tantum ausum devenit, ut cum ijs, qui nudam promissionem se convertendi fecerant, dispensare non dubitaverit?

Additur demum: si fidei datæ Conjuges hæretici defuerint, acriter punientur, eisque simul habitare interdicitur. Nos minimè latet, discrimen, quod inter infidelem, & hæreticum intercedit: primum quidem ad amplectendam Fidem Catholicam, ad quam se per Baptismum minimè obligavit, cogi non posse: è diverso hæreticum, qui jam Baptismum suscepit. At verò Nobis ignotum est, an usu, & consuetudine receptum sit, ut hæretici ad Catholicam veritatem profitendam constringi possint in ijs regionibus, in quibus à Principibus permissum est, ut cõmixti cum Catholicis vivant, eademque juris æquabilitate, & civili consuetudine fruantur. Sed, quidquid de hoc sit, illud necessarium esset ostendere, quibus argumentis, ac probationibus hæreticorum Conjugum promissio demonstratur. In dispensatione enim hæc verba leguntur: *ob spem, quod ad Fidem Orthodoxam convertentur*: Spes autem à promissione omnino diversa, & distincta est. Si quando autem de separatione, ob frustratam spem à Conjugibus datam, agi vellet; cum res sit de Matrimonio contracto, non inter unum Hæreticum, & alterum Catholicum, absque alio impedimento, quàm illo Religionis, sed de Matrimonio inito inter duos hæreticos in secundo affinitatis gradu conjunctos, locus non esset separationi tantum *quoad thorum*, sed etiam alteri *quoad vinculum*, quæ injungenda esset à Dispensante, publicâ protestatione emissâ, se nullo jure, atque auctoritate dispensasse, ac proinde dispensationem irritam, ac nullam fuisse.

In priori Epistola nostra Encyclica scripta die 29. Junij admonuimus, ut ij, quibus executio dispensationum Matrimonialium, quæ in Urbe conceduntur, committitur, eas attentè legant, & benè, ac diligenter perpendant. Nunc autem eadem repetimus, & insuper addimus, ut legantur, & considerentur etiam facultates, quæ à Sede Apostolica conceduntur, priusquam aliquis illis utatur cum minimè deceat, ut aliorum culpa, vel Sedi Apostolicæ, vel ejus Ministris vitio vertatur, & quod ab alijs peccatum est, crimini eis detur. Interea autem Tibi, Venerabilis Frater, & Christiano Gregitæ curæ commisso, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datū Romæ apud Sanctam Mariam Majorè die octava Augusti MDCCXLVIII, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

t;
e-
at,

t,
ni-
it:
am
æ-
um
oli-
, in
vi-
an-
ere,
ro-
tur:
pro-
e fe-
cūm
n, &
ligi-
ando
uoad
et à
e au-
uisse.
j ad-
quæ
nè, ac
uper
a Se-
n mi-
Mini-
s de-
Gregi
nper-
agusti

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026200

